

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo peti vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nemško zaničevanje Slovencev.

Ko se trudi zadnja „N. Fr. Pr.“ (od vtorka 16. nov.) dunajski ustavoverni shod kot Bog vé kakó važno dogodbo opisavati, piše tudi naslednje za nas zanimive besede: „Nemški Mihel je kučmo z ušes potegnil, zleknil se in pesti stisnil, kakor drugi. Če se novemu sistemu primerno zdi, z Nemci ravno tako ravnati, kakor s Slovenci, mora se mu tudi primerno zdeti, če Nemci začenjajo na svojo narodnost ljubosumni biti.“ Ali nemški: „Der deutsche Michel hat die zipfelmütze vom ohre genommen, die glieder gerecht und nun auch die fäuste geballt, wie die anderen. Wenn es dem neuen systeme passt, die Deutschen auf gleichem fusse mit den Slovenen zu behandeln, so muss es ihm auch passen, wenn die Deutschen anfangen, auf ihre nationalität eiferstüchtig zu werden wie die anderen.“

V tem kratkem stavku prvega glasila nemško-liberalne stranke v Avstriji je dosti povedano. Prvič udarja iz njega zaničevanje Slovencev. Nemec, ki je poln očitanih sedanjej vladi, kako „zatira“ Nemce, ne more hujega reči, kakor da vlada z njim tako ravna, „kakor s Slovenci.“ On torej vsakako prizna, da Slovenec je zatiran, drugače ne bi te primere rabil. Poleg tega pa tiči v tem stavku nemško-liberalne politike nekaj odobravanja zatiranja Slovencev, ker se hoče reči: če vlada hoče zatirati, more in sme pač Slovence, ne pa nas Nemce. To „inferiorno“ pasmino pač gre narodno zatirati, ne pa nemškega Mihla, sicer bode on „pesti“ stisnil.

Drugič pa iz te izpovedi ustavovernega lista spet beremo, da tem gospodom nij za ravnopravnost, ampak le za gospodstvo. Da bi se z njimi, z Nemci tako ravnalo, kakor z nami Slovenci, to terjamo mi in pravimo, da bi bila to ravnopravnost, a Nemcem je to superlativ zatiranja. Oni hoté zgoraj sedeti, nas pa spodaj imeti. Njih dedje so iz čestitega imena naših očetov „Slaven“ naredili psovalno „Selaven“ in je v svojem jeziku obdržali. Obdržati hote ne le besedo, nego tudi pomen nje. Njim se zdi pravica, da bi še na dalje vladalo 5 % Nemcev na Slovenskem nad 95 % Slovani. Jednakoopravni z nami biti, tega nehejo, to objavljajo kot zatiranje. Da bi se z Nemcem tako ravnalo kot s Slovincem, to jim je groza. K večjemu gledé davka, gledé vojakov, no tu sme še Slovenec ravnopraven biti tudi po nemško liberalnej teoriji, a sicer Bog obvaruj.

Mi smo uže večkrat rekli, da nikakor ne razumemo taci ljudij, ki so naše krvi, našega slovanskega rodu, pa vse te in take izjave nemškega srca slišijo in beró, a vendar ostanejo še vedno v vrstah nemških vojakov proti nam, proti svoji krvi. Kako so vendar ti naši renegatje ustvarjeni? Imajo li res kamen namesto srca v sebi? Imajo li res le ribjo sokrvice, a ne človeške vroče krvi v svojih žilah?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. novembra.

Državni zbor je, kakor uradna „Wien. Abpst.“ poroča, sklican na 30. novembra. To smo uže kot samo ob sebi razumljivo

pričakovali, da bodo naši avstrijsko-nemško liberalni časopisi in njih postrežniki dunajski **parteitag** kot veliko zmago slavili. To spada k njihovej taktiki, in za resnico se nijso ti moške nikoli dosti menili. Prej so prorokovali, kako bo Dunaj „parteitagovce“ pozdravil; zdaj o tem lepo molčé, ali ne govoré dosti. Prej so pripovedovali, da bode ta „parteitag“ Taaffejevo ministerstvo vrgel, ali to ministerstvo stoji tako, kakor prej tist dan. Kje so torej vspehi?

Poročali smo, da sta v Kološi dva **officirja** napadla nekega urednika in ga nevarno s sabljo ranila. Ta čin je veliko vzburjenost prouzročil po celem Ogerskem in stvar je prišla tudi v razgovor v peštanskem zboru. Tisza je vojake zagovarjal. V Kološi se je ljudstvo zbralo pred stanovanjem generala Demela. Vojaki so zbrane razpodeli. Kološani so sklenili poslati cesarju adreso s prošnjo, „naj on kot najvišji armadni poveljnik brani življenje državljanov“. Zoper vlado se baje hudo po Ogerskem agitira.

Vnanje države.

Rusko „Novoe Vremja“ piše o znanem govoru avstrijskega nemškega konservativca Hübnerna v delegaciji in pravi: „Rusija nema nobenega uzroka proti Francoskej sovražna biti. Tudi „sveta alijanca“ ne bi bila zmožna odvrniti francoske povračevalne vojske z Nemčijo. Tudi reakcionarnim prizadevanjem v Berlinu in na Dunaji Rusija ne bo služila. O nevarnosti, ki baje vzhodu od Francije žugajo, pa niti na Dunaji niti v Berlinu ne verjamejo.“

Iz **Carigrada** se poroča, da se bode Derviš paši poslalo še nekaj bataljonov vojakov; Derviš paša bode še enkrat skušil Albance pregovoriti, da bi mirno oddali Ulcinj Črnogorcem, ko bi se pa temu tudi potem še upirali, potem da jih bode Derviš proglasil za upornike.

V **francoskem** senatu je Buffet interpeliral gledé ministerske spremembe. Ferry

Listek.

Tri dni v Vrazovem zavičaju.

(Spisal Vatroslav Holz.)

(Dalje.)

I.

„Žal, da pri nas na Slovenskem Vraza jedva po imeni poznajo! Še v njega rojstnem kraju ne vedó, kaj in koliko je on storil za proslavljenje svojega roda!“ ...

Tu me g. dr. Marković vpraša, kam so prešle narodne pesni, ki jih je Vraz nabral, in zakaj se še nijso objavile, kajti, pravi, to bi najbolj pripomoglo, da bi Slovenci vedeli čislati njega zasluge za narod.

„A tudi mi Hrvatje smo krivi, da je Vraz tako malo poznan“, nadaljuje g. profesor. „Kaj smo storili v teku tridesetih let po Vrazovej smrti za upoznanje njegovih del? Koliko Hrvatov nas je pohodilo Vrazov zavičaj, njegov rojstni dom, da bi se njegovim pesmam, zlatemu zrcalu tega milega kraja krčil pot? Ko-

liko je do zdaj mlademu svetu znan Vraz razve po imenu in slavi? De, naša nebriga ali malomarnost je zakrivila, da je pajčevina prepredla solénnotračne niti Vrazovih mostov „za dvie bratske grane, da u bratskoj slozi prava si ubrane“. Zdaj, ko sem pohodil ta divni Vrazov zavičaj in se seznanil z njega rojci in sorodniki, zdaj še le umejem Vraza in njegove pesni! Želim, da bi se mnogo mojih rojakov udeležilo te svečanosti, da vidijo ta lepi, krasni „štajarski raj“, katerega je Vraz toli goreče ljubil in toli navdušeno opeval! Nadejam se, da se bode pri tej priliki probudilo pripoznanje njegovemu delovanju mej Hrvati in Slovenci!“

Najin pogovor se je tu obrnil na Vrazova dela in njih notranjo vrednost. G. dr. Marković mi je prečitaval Vrazove izbrane pesni, razkladaje mi njih povód, pesniško lepoto in smer. Zavzet sem poslušal tu v nočnej tihoti blagovzočne kitice „Djulabij“, v katerih Vraz prekrasno opeva svoji dve idealni ljubi, samoborsko slavljenjo krasotico Julijano (Ljubo-

slavo) Cantilijevo in svojo domovino, najbolj ožji, štajarsko slovenski rojstni kraj. V tem svojem delu je izpovedal Vraz, da njegova goreča, plemenita duša objemlje in zedinja v ljubezni Hrvatsko in Slovenijo. Ker je njega ljubezen do krasne Hrvatice bila uzorna in vzvišena, posvetil je leta 1840 svoje „Djulabije“ njej z izrazom „ljubezne ponude Ljubici“, premda se je ona uže leta 1839 poročila z uglednim trgovcem Englerjem v Samoboru. Svojo tugo zbog tega opeval je v III. oddelku „Djulabij“, a njeno smrt leta 1842 obžaloval je z divno apotheozo v IV. oddelku; ta poslednja dva oddelka sta ostala netiskana za čas njegovega življenja. Ljuboslava Cantilijeve se more z vsem pravom nazivati Vrazova Lavra. Vrlo živahna, duhovita, dražestna gospica je navdihnila Vraza, ko je prvič leta 1836 z Rakovcem pohodil njeno rojstno hišo, s čisto pesniško ljubeznijo, katere on, skromen in nežen, a neimajoč stalnega položaja, valjda nij njej niti razodel inace, nego s pesnimi. Razve Ljuboslave opeval je v teh pesnih Vraz drugo

je odgovoril, da te spremembe nij prouzročila vnanja politika. Freycinet pa je povedal, zakaj da je odstopil; dejal je, da nij šlo za to, je-li so dekreti legalni, ampak šlo je za to, je-li da bi bilo umestno, rabiti ostru sredstva zoper nepooblaščenih duhovenskih bratovščine. Rekel je, da ako bi bil on še 14 dni minister ostal, bile bi se kongregacije upognile, potem pa bi bil on predložil zakon o družtvih. Tudi on je mnenja, da ima samo republika bodočnost pred soboj, a mora biti spravljiva. O vnanji politiki je dejal, da želi Francija miru, a častnega.

Italijanska zbornica se 15. t. m. odprla. Cairoli je govoril na spomin umrlega Ricasolija. Odpovedi Garibaldijeve od poslanstva zbornica nij sprejela. — Ministerstvo bode baje precej v jednej prvih sej terjalo, da se mu zaupnica votira.

Dopisi.

Iz Zagreba 16. novembra. [Izv. dop.] Pretečena noč je zopet bila huda; o polu noči zdrmal je naše ruševine nov močan potres, kateremu sta sledila še dva, prvi čez 5 minut, drugi ob 3/4 1, oba slabša, vsi trije spremljani podzemeljskim grmenjem.

Kar je še ljudij v Zagrebu, le z malo izjemo, je zapustilo hiše in je prebilo do jutra na javnih trgih in po kavarnah. Ob drugem uri so sledili trije neznatni udarci jeden za drugim, a ob 1/4 5 še jeden nekoliko hujši.

Denes je osmi dan, in nemamo še miru in ne vemo, kaj nas še čaka. Nocoj je prenočilo na Jelačićevem trgu tri tisoč ljudij.

Čeravno naše oblasti vse storijo, kar je v njihovej moči, je vendar panika denes velika, in mnogi, ki so še verjeli in so imeli zaupanje do novinarskih tolažeb, so se denes spravili na pot, in če bo šlo tako naprej, nas bo le malo ostalo.

Vzdržuje se govorica, da pride naš cesar incognito obiskat Zagreb; zdaj pravijo, da nima kje prespati, kar je čisto resnično.

Naš kardinal Mihalovič nas je uže zapustil, naš ban grof Pejačević je pač ostal na svojem mestu, ravno tako zapovedajoči general baron Filipovič.

Uradniki, naročito poštarški in telegrafski, se hrabro držijo, drugih je pač precej odšlo, celo brez dopusta. Ženo in deco je vsak odpravil, ki je le mogel, in to je dobro, da ne more človek gledati zdvojene obraze ter slušati jok in stok.

Po dnevi je mirno tudi denes, kakor je bilo včeraj, vsaj buje vretljivih udarcev nij,

nego samo nedolžno vibriranje, to pač ne prestane.

Pripoveduje se, da je včeraj prišlo 180 telegramov v Zagreb od pobeglih gospij, v katerih vprašajo, bi li se mogle povratiti, nego da nij nobeden soprog poklical svoje domov.

Denes imamo lepo vreme; solnce sije in toplo je; tolažimo se, da je bilo nocoj finale.

Iz Tržiča 14. nov. [Izv. dop.] Mi smo torej, kakor se je v vašem cenjenem listu naznanilo, k dunajskemu „parteitag“ svojega poslanca odposlali. Nikar pa naj dragi bralci ne mislijo, da smo mi Tržičanje s tem zadovoljni. Nikakor ne. Prosim Vas, gospod urednik, sprejmite te vrstice v Vaš dnevni list in pokažite tudi svetu, kako naši mestni očetje skrbje za blagor našega trga.

Ako pride tujec bodi si Slovenec ali pa še tako zagrizen Nemec k nam, mora reči, da tako zapuščenega kraja ga nij ko je naš trg. Lansko leto po zimi podrl se je farovž tako, da se je g. inženir izrekel, da on bi ne stanoval niti eno minuto pod to podrtijo; ali še dandenes stoji farovž tak, kakoršen je bil po zimi 1879; trg nema denarja, govori veleučeni mož „Schelesnik“.

Predno se pride v cerkev, mora se iti čez most, ki drži čez Bistrice. Ali dragi bralci, podrla ga je povodenj leta 1877, in dandenes imamo brv, čez koju morajo hoditi stare žene, vsak dan v nevarnosti, da se ne zlomijo mostnice. Trgu je za sedaj nemogoče toliko stroškov si napravljati. Tako govore mestni očetje mej njimi tudi mestni učitelj D.

Prosil se je, a ne trg, da dobomo dovoljenje, da se bo podučevalo v nemškem jeziku v normalnih razredih, da se otroci nemščine nauče, ker doma se je ne morejo. In ker mi sami ne znamo, in da bodo zamogli vsaj nekoliko spodnjih razredov gimnazije izvršiti, kajti nas jih nij nobeden vzrok, ker nemško nijmo znali. Kam pa bomo pošiljali svoje otroke, za to se pa očetje ne brigajo; mi namreč imamo 3. in 4. razred v neki strari baraki, ter bi morali na vsak način zidati si šolo, a zato nij nikjer denarja!

Kje pa je naša mestna hiša? Hôtel Radetzky bi mu jaz lahko odgovoril. Tu notri se shajajo tržiški magnati, ki vladi oponirajo, in ako mej njimi sede tudi gospodje učitelji D. in g. vodja K. nič ne de, vsaj bomo hitreji avanzirali. In kar ti učeni možje denes skle-

nejo, se to jutri uže zgodi, ker župan Sch. skliče zbor in skleneno je.

Te vrstice v pojasnilo bralcem „Slovenskega naroda“. Ako želite g. urednik, drugič še kaj več zanimivega o tržiškem šolskem svetu.

Iz Trsta 16. nov. [Izv. dop.] Zaradi pomanjkanja pitne vode je vedno mej našo višjo gospodo neka skrivna vojna. Municipium išče vode, dela študije in načrte, a čas hiti in nikjer se ne vidi ničesa. Sestavila se je tudi neka druga brezimenna družba, da bi po svojem naredila načrt, pa tudi ta ne gre nič od rok in irredentovci se jezé nad tem nejavnim društvom, da se drzne magistratovcem njih namere preprečiti.

Javna varnost je tudi pri nas na nizke stopinji. Nedavno so bile mej predstavo z odra v gledališči tri trikot-obleke ukradene, kdo in kako jih je ukral? to je še denes uganjka.

Tržaška narodna društva nameravajo napraviti za nesrečne Zagrebčane velik koncert v gledališči, ako se bode dobilo.

Došla je italijanska vojna ladija v našo luko, da bode zajedno z avstrijskim vojnim parobrodom zaznamovala od obrežja meje, kako daleč ne smejo laški ribiči ob naših obalnih rib loviti. Ravno zdaj se vrši velika pravda zaradi laških ribičev pred tukajšnjo deželno sedajjo. Znano je, da so jih bili avstrijski ribiči v beg pognali, ker so preblizu naše obale lovili. Znano je, da laški ribiči s svojim ribjim lovom našim veliko škodo delajo, ker se svojimi mrežami uničijo zárod s tem, da se mreže po dnu morja plazijo. Ne vem, ali se bode dalo to tako lahko nadzorovati ali ne od naše strani; kdo bode po noči videl italijanske potrebnike na morji? To so nasledki pogodbe, katero je baje naš slovenski renegat Schwegele sklepal z laško vlado in je toliko dovolil v omenjeni pogodbi, da se vsi čudijo temu.

Z Dunaja 15. nov. [Izv. dop.] Za nas Dunajčane je bil včerajšnji dan jako zanimiv; bili smo radovedni, kako bode „parteitag“ sprejet in kako se bo sklenil, ker se je po tukajšnjih židovskih časopisih zanj mesece in mesece agitiralo. Nu, „parteitag“ je naredil popolen fijasko, kar se tiče njega vnanjih priprav, — fraze ki so se govorile v njegovej sredi, te se izvedo še le jutri iz časnikov, ker so imeli nemški nacionalsci svoj konventikelj za vratmi ter vstopa nijso nobenemu dovolili, kdor nij bil na sluhu kot nemšk nacionalec.

Bolj kot ta „parteitag“ je pa dunajsko

svojo isto tako idealno ljubico, svojo posestrimo Dragojilo Stauduarovo, in tako so „Djulabije“ diven spomenik dvema Hrvaticama, ki ju je v čistem svojem srcu vznešen pesnik nosil do smrti. In „Djulabije“ so ob jednom vekovit spomenik njegove ljubezni za — domovino; od njih je mnogo kitic posvetil štajarskemu svojemu zavičaju, svojej pokojnej materi (v II. oddelku), kranjskim in koroškim krajem slovenskim (III. del), opevajoč prirodne krasote teh krajev, slaveč slovenski jezik, slovensko pesen in krasne slovenske deklice in selske junake slovenske, poveličujevaje zasluge rodoljubnih jim prvakov, tugovaje nad jadno, premda junaško minolostjo in negovaje nade o boljše budočnosti, ne samo za te kraje slovenske, nego i za vso Ilirijo, za vse — Slavjanstvo. — V „Djulabije“ je zlil vsa svoja vesela in otožna čuvstva: v prvih delih odseva z vsem svojim deviškim čarom njegova v sreči ugledana, dolgo zamán zaželena, v vstrajnej ljubezni osvojena, zopet oddaljena in potem na večno izgubljena, z drugim poročena miljenka,

in ob jednom slovanska domovina sè svojo mučeniško vzvišenostjo, sè svojim prirodnim in povestnim čarom, pomočnica drugim zemljam v nevolji, a njej nehvaležnim robinja, čista in nepogažena v svetej svojej veri v oslobodenje svoje; v zadnjem delu pa umiruje pesnik osobno svojo ljubezensko in patrijotično tugo v končnej harmoniji vzvišene utehe. Srce njegovo, mučeno v nesreči domovine, dviguje se nad vse bolesti v naslednjih krepkih glasih:

„Svi narodi braća, svi su božja čeda,
Na njih jedno nebo i jedan Bog gleda:
I ko jedno sunce nad svimi izhodi:
I jedno stoj, vladaj pravo nad narodii!
Pa se svi slagajmo ko ruže v viencu:
Brat budi Vlah Niemcu, a Niemac Slovincu;
A Bog će se smilit, nič opet sloboda,
Nad nami izteči sunce bez zahoda.“

Koli vzvišeno človekoljubje se razodeva iz teh vrst! Kolika spravljivost veje iz njih! In kako blag, nežen in milozvočen jezik je v njegovih pesnih! Kako primerne, dostojne in lepe slike mu rabijo pri opevanji svoje deve! Čisto nepokvarjeno in sè svetimi čuvstvi na-

vdihneno srce izpoveduje tu svoje bolečine in jade!

In kolik ognjen čestilec blagega ženstva in njegove lepote je Vraz! Pozna se mu, da ga je rodila vrla in krepostna Slovenka, da je občeval z nepopačenim, za vse lepo in blago vnetim ženstvom, ki mu je oblažilo rahločutno srce, ter mu vdihnilo uzvišene nazore o svojem spolu! Bil je Vraz na Hrvatskem jako priljubljen; vse ga je rado imelo, posebno ženski spol, kajti bil je jako ljubeznjiv in uljuden družnik; rad se je bavil v družini nežnega spola in bil je vrl plesalec! In vendar mu nij bilo usojeno, pridobiti si verne družice na poti življenja, nij si mogel postaviti svojega ognjišča, kjer bi imel v bridkih svojih urah zavetje pred ničemnurno gonjbo posvetno! Mož je vse svoje življenje posvetil pesništvu in domovini; ves svoj zasoben zaslužek je potrošil za nabiranje narodnih pesnij! Koliko ga je stalo izdajanje in razširjevanje svojih proizvodov, posebno v onej žalostnej dobi, ko nij bilo ne železnice, niti takšnega poštnega

prebivalstvo zanimal shod, ki ga je sklical poslanec Steudel in pa delavski shod v Koloseji.

Pri prvem shodu je bila sprejeta sledeča resolucija:

1. Splošna direktna volilna pravica; to je za Avstrijo politično potrebno, kajti s splošno direktno volilno pravico preloži se politično življenje iz ožjega kroga nekaterih koterij v narodove mase. 2. Prazen je ugovor, kakor da bi splošna volilna pravica podpirala slavizem v Avstriji in reakcionarstvo ter se dunajsko prebivalstvo tudi ne boji nobene reakcije. — V zadnji točki te resolucije se izreka, da shod odbija odločno vsako skupnost z onimi političnimi zadrugami ustavovercev, ki so zopet in zopet pokazale svojo nerazumnost in nezmožnost v reševanju državnih življenskih interesov, ter izjavlja zbor, da se ljudstvo ne bode dalo odvrniti od svojih velikih gospodarskih nalog, ako mu tudi kdo slika navidezne nevarnosti za nemštvo.

Še ostreje so govorili dunajski mali obrtniki v Koloseji. Oni so govorili tako:

„Ljudstvo ne mara za narodnostno ščuvanje. Kdo prihaja na „parteitage“? Nobeden drug, razen znane finančne klike, družega še zraven ne puste. Stranka (ustavovercev) ki je smatrala židovsko barantanje in verwaltungsratske službe za svojo pravico, ne more imeti nigdar več zaupanja ljudstva. Kar je bilo leta 1848 demokratov so dandenes večinom „ustavoverci“. In ti naj bi očitali možu, ki je jedini za delavce kaj storil (Kronawetter) da je podkupljen s tujim denarjem sklical ta shod? Volilno pravico imamo se (mali obrtniki) zahvaliti Hohenwartu, liberalna stranka nam nij dala te pravice; ti ljudje, ki se zovejo „liberalce“ nijso za nas čisto nič storili.

Drug govornik, g. Marschall je protestiral v imeni delavcev zoper napačno razširjeno mnenje, da ustavoverni „parteitagovci“ delajo za ljudstvo. Besede „ustava“, „nemštvo v nevarnosti“ itd. so laž, — samo spridenost ali korupcija jedino je v nevarnosti. Dunajsko mestno svetovalstvo naj bi namesto zastav in sveč za „parteitagovce“ nakupila raje kruha lačnemu prebivalstvu.

Skupščina je navdušeno pritrjevala posamesnim govornikom in s tem odbila ono trditev, ki izvira iz „ustavoverne“ stranke in ki

se laže o nekem razburjenju mej ljudstvom zaradi nemštva, ki da je v nevarnosti.

Domače stvari.

— (Za Zagrebčane), ki so vsled potresa unesrečili, smo začeli tudi pri nas nabirati. Zada priobčujemo prvi izkaz darov. Hrvatje vedó, da nijmo bogati, da jim izdatno pomagati ne moremo; ali vsaj naša dobra volja, pomagati bratom, naj se vidi. Upamo, da bodo naša slovenska društva storila, kar je v njih močeh.

— (K pogrebu) šentjakobskega župnika Köstla je bilo prišlo včeraj sem izredno mnogo vnanjih duhovnov. Pogreb je bil velik. — Čujemo, da je pokojnik glavni del svojega premoženja volil Vincencijevej družbi za ustanovitev zavoda za dečke sirote.

— (Meščanskej vojašnici v Trnovem) lastniki društva ljubljanskih hišnih posestnikov, dozidalo se je po sklepu lanskega občnega zbora še novo zidanje, katero ima prostora za 100 vojakov. Zidanje in notranja oprava se je ravno te dni prav lično izvršila in zadovolji vse deležnike tega meščanskega zavoda za ukvartiranje vojakov. Vodstvu gre za štedljivo upravo društvenega premoženja vsa zahvala. Sploh se more reči, da odkar ta zavod oskrbujejo narodni možje, ne le da so se poplačali mnogi dolгови, ampak prihranilo se je pod vodstvom g. Horaka blizu 5000 gold. denarja, tako da je bilo mogoče lep kos kosarni dozidati, katera je denes ena najličnejših in najčednejših in občno priznana zdrava kosarna v Ljubljani.

— (Led za drsanje) bode letos — če bo sploh kaj ledu letos — po zimi tudi pod Tivolijem tik tretje „vahtnice“ južne železnice. Priprave je uže dogotovila kranjska stavbena družba.

— (Porotne sodbe.) Vtorek zvečer je stal pred porotniki v Ljubljani kmetski fant France Kosec iz Rančic pri Kamniku, kateri je pri necem tepeži družemu kmetskemu fantu Janezu Trampušu levo oko iztaknil tako, da je izteklo. Obsojen je bil zaradi hudodelstva teške telesne poškodbe na dve leti teške uječe, poostrene vsak mesec z jednim postom. Razen tega ima zatoženec plačati 254 gld. Trampušu za zdravlila in bolečine.

— (Veliko terno) v znesku 12.000 gl. zadel je neki kmetski posestnik blizu Škofje Loke pretečeni teden na dunajsko stavo. Mož

je bil na ene in iste številke uže zastavil nad 1000 gld., največ v ljubljanskej od profesijniranih loteristov najbolj cenjenej loteriji v „zlatej luknji“. On nij hotel potegniti dobitka v Ljubljani, ampak je v loteriji pri „zlatej luknji“ v Ljubljani naznanil, da pojde sam po denar na Dunaj. Nekateri mislijo, da bode kot stavitelj iz navade vse v loterijo nazaj znesel.

— (V Črnučah) bode v nedeljo 21. t. m. nova cerkev blagoslovljena.

— (Pogorelo fabriko v Medvodah) so začeli uže na novo zidati. Najprej je treba se ve da grozne razvaline odstraniti. Vse delo je prevzel tukajšnji podvzetnik in posestnik železne livarne g. Tönies. Kakor se je izračunilo, ima društvo Leykam-Josefsthal razen tega, kar bodo povrnila zavarovalnice, še 40.000 gld. škode.

— (Samomor.) Piše se nam z Gornjega grada 16. nov.: Včeraj se je Jože Kolenec, sin premožnega posestnika, v domačem gozdu ustrelil. Uzrok samomora so družbinske razmere in baje da nesrečna ljubezen.

— (V Celji) se začne porotne obravnave dne 22. t. m.

— (V Kopru) so te dni prijeli in v Trst v zapor odpeljali tri Lahe, ki so delali za „irredento“ Italijo. Pa jih ostane še zmirrom dosti taci, tudi mej uradništvom.

— (Telegraf.) Iz poročil kupčijskega ministerstva za l. 1879 čitamo o brzozavrem zavodu v Cislajtani, da je bila daljava potez 34.625.89 km., daljava žic (dratov) 90.999.32 km. Osob v državnej službi je bilo 2506 (na Kranjskem 56). Poslanec: oddanih 3.714.692, došlih 3.653.817, prebrzozavljenih 8.452.691 vseh skupaj 16.337.557 (na Kranjskem 130.222, v Ljubljani 86.243) t. j. 6.3% menj; ko leta 1878. Dohodkov je imel vs zavod: 3.103.168 gl. (na Kranjskem 19.219 gld., v Ljubljani 9.249 gld.) t. j. 1.3% več nego l. 1878. Stroškov je bilo: 3.311.595 gl. (na Kranjskem 31.522 gl., v Ljubljani 16.444 gld.)

Doneski za unesrečene v Zagrebu.

I. izkaz.

Dr. Vošnjak 5 gld., dr. V. Zarnik 5 gld., Iv. Vilhar 5 gld., M. Vodusek 3 gld., M. Pletaršnik 5 gld., Iven Hribar 5 gld., dr. St. 3 gld., J. Pribožič 3 gld., J. Jurčič 3 gld., Koželj kaplan v Cerknici 2 gld., Fr. Drenik 2 gld., Koch 1 gld., Kuhar 1 gld., Vekoslav Legat 1 gld., Železnikar 1 gld., R. Knific 1 gld., V. Tomic 1 gld.,

in trgovinskega prometa, kakor ga denašnji dan uživamo!

Naposled nanese najin razgovor na Vrazove težnje po zedinjenju Slovencev s Hrvati. Gosp. dr. Marković pravi, da mora denes ali jutri priti ipak do kakega združenja teh bratskih dveh narodov, vsaj na slovstvenem polji, zagotavlja me, da Hrvatje to iskreno želé, ter se nadeja, da bode k temu mnogo pripomogla baš ta Vrazova svečanost. On meni, da bi se pri tej priliki moglo kaj konkretnega ukreniti. Dobro bi bilo, ko bi se osnoval na pr. kak hrvatsko-slovensk beletrističen list, v katerem bi priobčevali Hrvatje in Slovenci izvirne svoje spise. Hrvatski pisatelji morali bi se bolje zanimati za slovensko slovstvo, upoznavati se s slovenskimi razmerami, in v to svrhu bi morali obiskovati češče slovenske kraje, ter opisati v svojih spisih ljudstvo, njega običaje in šege, in nasprotno slovenski književniki, kar bi najbolje pospeševalo mejusobno spoznavanje in približevanje. Menda bi v tej zadevi utegnili kaj storiti, kolikor hrvat-

ska, toliko i slovenska Matica, ali kak drug literaren zavod!

„Dà, dà, gospod profesor!“ odgovorim jaz, ko je končal svoj govor, in me gledal zvedavo. „Tudi mi smo tega mnjenja, da nam je pred vsem drugim treba mejusobnega poznanja in tega nič bolj ne pospešuje, nego taki shodi, kakor so se vršili letos na Slovenskem. Vi Hrvatje morate se seznaniti z našimi razmerami in težnjami, a mi se moramo osvedočiti o vašej — iskrenosti; sploh: verno zaupanje mora nastati na podlogi temeljitega poznanja in brezpogojne odkritosrčnosti! Razen tega bi vi Hrvatje, kot večji in premožnejši narod mogli mnogo storiti za vzbuđenje naših simpatij. Pokazati bi morali, da vam nij ležeče samo na tem, da bi se s priklapljenjem Slovenije k Hrvatskej vaše števílo pomnožilo, nego da čislate vrednost našega naroda, ki se je sè svojo močjo popél iz mrtvila do denašnje samozvesti. Prepričati ste se mogli letos o naših simpatijah do vas. — A zedinjenje Slovencev s Hrvati, bodi si na po-

litičnem, bodi si na literarnem polji se ne sme in ne more vršiti v tem smislu, da bi jeden narod na korist drugemu izgubil svojo individualnost in kar mu je najdražja svetinja — prvotni svoj jezik, nego naše združenje mora pospeševati vzvišena, sveta ideja — Slovanstva! Ta bodi skupni naš uzor in smoter! Za njim moramo težiti in hrepeneti in ako v tem smislu delujemo, v blaženem sporazumljenju in bratsk ljubezni, preverjenej sem, da se uresničijo pesniške Vrazove sanje o jugoslovanskej vzajemnosti!“

Ginjen mi segne iskreni hrvatski rodoljub v roko, v znak, da me je razumel, in čutil sem, da i njemu bije srce za ta uzor.

Preteklo je pri tem pogovarjanju blizu pol noči, in treba je bilo iti k počitku. Predno se razidemo, povabi me g. dr. Marković, da bi ga izpremili jutri zjutraj k — Jeruzalemu, kjer bi si rad o solnčnem izhodu ogledal zopet krasni Vrazov zavičaj.

(Dalje prih.)

A. Meršol 1 gld., Srečkovič 1 gld., Birtovič 1 gld., dr. Karel Bleiweis 2 gld., dr. Iv. Tavčar 2 gld., M. P. 1 gld., prof. Vavru 5 gld., Andr. Ditrh iz Vipave 5 gld., V. Valenta 1 gld., Makso Armič 1 gld., Družba „Štor“ v Kranji 7 gld. 57 kr. Skupaj 74 gld. 57 kr.

Daljnje doprineske administracija tega lista rada prejema in jih hoče poslati županstvu v Zagreb.

Administracija „Slov. Naroda“.

Umrli so v Ljubljani:

11. novembra: Reza Koprivec, mesarjeva vdova, 57 let, na poljanskem trgu št. 5. — Viktor Ogrič, delavca sin, 7 mes., v Kurje vasi št. 8, za drisko.
13. novembra: Karl Khern, finančni svetovalec v pokoji, 74 let, na mestnem trgu št. 17.
15. novembra: Gustav Köstl, mestni župnik, 56 let, v Florijanskih ulicah št. 26, za jetiko.

V deželnej bolnici:

10. novembra: Peter Merše, dninar, 51 let.

11. novembra: Jera Jeraj, gostija, 50 let. —

Jakob Ferfila, gostač, 67 let. — Franja Ravnahrib, delavčeva hči, 1 leto, za slabostjo.

13. novembra: Janez Krašovec, dninar, 22 let. — Janez Šuštar, gostač, 53 let, za marasmom.

Tržne cene

v Ljubljani 17. novembra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 59 kr. — reč 6 gld. 66 kr.; — ječmen 4 gld. 55 kr.; — oves 3 gld. 09 kr.; — ajda 5 gld. 29 kr.; — pros 5 gld. 20 kr.; — kornuza 6 gld. 50 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 90 kr.; mast — gld. 74 kr.; — špeh frišen — gld. 64 kr.; špeh povojen — gld. 70 kr.; — jajce po 3 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 56 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 48 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 40 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. — kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 17. novembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 72 gld. 10 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 73 „ 25 „
Zlata rente . . . 86 „ 60 „

1860 drž. posojilo	130	50
Akcije narodne banke	819	—
Kreditne akcije	283	40
London	117	35
Srebro	—	—
Napol.	9	36
C. kr. cekini	5	60
D. žavne marke	57	90

Pavel Skale,

diplomirani živinozdravnik,

jemlje si čast, naznanjati, da je pričel svojo živinozdravniško prakso na vsej domačej živini, tnr se p. n. živinskim posestnikom najboljše priporoča.

Stanuje: v Kravjej dolini št. 2, „pri znamenji“.

(579-2)

Št. 6011.

(569-3)

Razpis.

Na c. kr. porodniške šoli v Ljubljani je izpraznjena služba asistenta ob jednem sekundarija v porodnišnici s 315 gld. letnega adjuta in 42 gld. za svečavo in kurjavo iz študijskega zaklada, poleg tega s prostim stanovanščem v bolnišnici in z letno remuneracijo 85 gld. iz porodniškega zaklada.

Prošnjiki za to službo, katera se oddaje na 2 leti ter se po dvehletnem zadovoljivem službovanji še dvakrat po 1 leto podaljšati utegne, morajo biti samskega stanu in dokazati, da so uže doktorji vsega zdravništva ali da so vsaj prvi rigorozum uže napravili, ali pa da so kirurgi in porodničarji.

Prošnje z dotičnimi dokumenti in z dokazom zmožnosti tudi slovenskega ali katerega drugega slovanskega jezika v govoru in pisavi in z dostavkom o dozdajnem službovanji naj se pošljejo do

dné 30. novembra 1880

vodstvu c. kr. porodniške šole v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega, v Ljubljani, dné 5. novembra 1880.

Štacunska polica

za prodajo mešanega blaga, skoraj nova, se cenó prodá, ter se lahko ogleda v Pavličevy hiši, v Spodnji Šiški.

(576-2)

Henri Nestle-jeva otročja redilna moka.

Veliki častni diplom.

Zlate medalje od različnih razstav.

Veliko atestov prvih zdrav. avtoritet. znamenje.

Najpopolnejši živež dojenčkom in slabotnim otrokom.

Osrednja zaloga za Dunaj, I., Naglergasse I.

Avstro-Ogersko:

V Ljubljani v lekarnah Vilh. Mayr, G. Piccoli, J. Svoboda in Jul. Trnkoczy, ter v vseh lekarnah cele dežele.

Svarilo.

Samo prava, če imajo pokrovčki škat. Ijte poleg stoječo registrovano varstveno znamenje.

NB. Pri nepravilnih škatlicah ne nahaja se na etiketi pokrovčka rokopolis central-depositira F. Berlyak-a. (561-4)

Gumi-bonbon,

boljši, nego vsak drug, kolikor se ga okolo prodaja,

rabi z najboljšim vspehom

zoper kašelj, hripavost in katarno stanje organov, s katerimi se sope.

V škatlicah po 10 kr.

prodaje (490-7)

GABRIEL PICCOLI,

lekar „k angelu“,

na dunajske cesti v Ljubljani.

V hotelu „Stadt Wien“

od dnes

Pizensko pivo

in vsak petek

morke ribe.

Kakó se takoj odpravljajo

zobne bolečine,

bodisi revmatične ali valed votlih zob. na to daje zastoj odgovor

Franja Smrekar.

VIII, Löwenburggasse Nr. 4, I. Stock, Thür 6, Wien.

Vprašaj naj se nemški.

Listnica opravni-

štva. Č. g. L. G. v K. Za-

ostalil listov Vam ne mo-

remo poslati, ker jih več

némamo. — Sl. čitalnica na

S. pri V. Vaša naročnina

sedaj poteče korcem leta.

Nij sleparstvo!

Iz c. k. zastavnice dunajske

rešene

žepne ure

izjemno v ceno, namreč

70 odstotkov pod kupno ceno.

Razne komisijske zaloge ur, od največjih švajcarskih tovarov, se je v c. k. zastavnici zastavilo, a ne rešilo, tedaj so zapadle po javnej dražbi prišle po neverjetno nizki ceni nam v last.

Mi moremo tedaj ure od zlata, srebra in niklja, najboljši švajcarski izdelki, vse s 5 letnim poročtvom, samo da dobimo svoj denar, prodajati jih 70 odstotkov pod fabriško ceno, ure so skoraj zastoj.

Vsak človek, naj si je bogat ali ubog, potrebuje vendar uro, ki je čisto najzvestejša prijateljica in spremljevalka skozi celo življenje; tako priiko, prijetno in nigrdar vračajočo se, ima zdaj vsa, da si more preskrbeti skoraj zastoj solidno, fino, garantirano in na minute regulirano uro, ker je naše fabriško osobe vse ure še jedenkrat reguliralo. Vsaka ura ima švajcarsko fabriško znamenje.

Poročstvo je tako zagotovljeno, da se s tem javno zavežemo, vsakemu naročniku takoj brez ugovora novce povrnti.

Kdor hoče izvrstno, neverjetno ceno, na 5 let zamčeno, dobro iščečo uro skoraj zastoj imeti, naj si jo takoj naroči, ker more vsa, da ure nečuvno hitro kupujejo.

Zapisnik žepnih ur.

1 ura na valjar od teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana, gravirana in gvilosirana, s 8 rubinov, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in posebnim krovom zoper prah, in fina zlata facon-urna verižica, ki je stala preje gld. 12, zdaj samo gld. 6.50.

1 žepna ura na sidro, od teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana, gravirana, gvilosirana, s 15 rubinov, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in kazalom za sekunde, s fino urno facon-verižico od talni-zlata, preje gld. 20, zdaj samo gld. 7.50. Jedna najboljših ur.

1 remontoir ura, iz najfinejšega double-zlata, brez ključka za navijati na kozici, pod poročtvom ohrani si zmirom zlato barvo, izvrstno na minute regulirana, s dvojnimi krovmi, dekorovana emailirno ploščo in privilegirano delo, obdarovana izvrstna ura z verižico od talni-zlata, preje gld. 24, zdaj samo gld. 10.50. — Teh ur je malo.

1 srebrna remontoir ura, od pravega 13 lotnega srebra, potrjena od c. kr. kovnega urada, navija se na kozici brez ključka, z nasprotnim zopornim in kazalno pripravo, fino s privilegijem, na minuto repasirana, s ploščatim steklom, emailirno ploščo in kazalom za sekunde, v notranjem s kristalnim krovom in koleci od niklja, za vsacega transparentna, najboljše, najcenejša in najelegantnejša ura sveta, preje gld. 30, zdaj samo gld. 14.

1 srebrna ura na sidro, od pravega 13 lotnega teškega srebra, potrjena od c. kr. kovnega urada, s 15 rubinov, na sekundo repasirana, s ploščatim steklom, emailirno ploščo in kazalom za sekunde, pozlačena elektro-galvaniškim potom, tako, da bi je ne mogel noben zlatar sveta od prave zlata in za drag denar kupljene razločiti; preje nepozlačena gld. 24, zdaj pozlačena samo gld. 12.50.

1 srebrna ura na valjar, od pravega 13 lotnega srebra, potrjena od c. kr. kovnega urada, s 8 rubinov, na minuto repasirana, pozlačena elektro-galvaniškim potom, tako, da se je ne more razločiti; preje gld. 15, zdaj samo gld. 9.50.

1 ura za gospo, od pravega 14 karat. zlata, potrjena od c. kr. kovnega urada, vrio fina, elegantna ura z najfinejšo benetsko facon-verižico za okolo vratu v finem barznanstvenem etuji; preje gold. 30, zdaj samo gld. 19.50. Tacega še ni bilo.

1 fina zlata remontoir ura, 13 karat., po gld. 40, 60, najfinejša savonette-ure, preje po gld. 100.

Naslov:

Uhren-Ausverkauf

von A. Fraiss,

Rothenthurmstrasse 9, parterre, gegenüber dem erzbischöflichen Palais, WIEN. (462-6)